

Sbírka Památníku Lidice

Vlastník: Česká republika

Správce: Památník Lidice

Oborová část sbírky – Historická podsbírka

Počet evidenčních čísel: 615

Archiválie: Ne

Kult. památky: Ano

Území: Drtivá většina sbírkových předmětů pochází z obce Lidice, nebo jsou darované či nalezené z okolí Lidic.

Období: Sbírkové předměty pochází od 19. století až do 1. poloviny 20. Století.

Předměty:

Sbírkové předměty pocházející z původních Lidic, které existovaly před 10. 6. 1942. Jsou to např.: - Dveře z lidického kostela sv. Martina - byly v r. 1942 použity při rabování nacistů v Lidicích jako pomůcka při převážení zvířat z Lidic - po r. 1945 nalezeny ve statku v Buštěhradě. - Hasičská stříkačka - v době lidické tragedie zapůjčena do sousední obce v Dolanech. - Doklady z původních Lidic např. z r. 1888 - protokol o přestavbě lidické školy. - Tympány z lidického kostela - dar Josefa Holíka z Kladna. - Dřevěný vozík ze starých Lidic - nalezený při výzkumu etnografické školy. - Předměty, které byly nalezeny v místech původních Lidic po r. 1945. Drobné předměty např.: žehlička, klíče, zvonek, kořenka, tabulky s čísly popisnými, tabulky z vozů a koňských strojů, atd.. - Pracovní oblečení a obuv lidických mužů bylo nalezeno ve skříňkách v dolech a hutích v Kladně, kde muži pracovali. - Občanské legitimace lidických mužů zastřelených na zahradě Horákova statku příslušníků rodin Horáků a Stříbrných dělníků z Lidic, kteří byli ze dne 9. na 10. června 1942 na noční směně v Kladně (a dodatečně zastřeleni 16.6.1942 v Praze Kobylisích) nalezeno na gestapu v Kladně. - Protektorátní pracovní knížky lidických mužů. - Rodné listy, oddací listy, domovské listy z Lidic, potravinové lístky, šatičky lidického dítěte, kabelka, atd. (darovány lidickými ženami a jejich příbuznými a známými). - Různé doklady podepsané farářem J. Štemberkou, rukopisy, poslední vůle J. Štemberky, (darovala vnučka sestry faráře Štemberky) a další dokumenty. Sbírkové předměty týkající se lidických občanů - Dopisy, které psaly lidické ženy z KT Ravensbruck a které jim posílali příbuzní do KT. - Různé drobné předměty vyráběné v KT Ravensbruck (zápisníčky, vyšívané kapesníčky, panenka ze zbytků látek, poukázky na zboží vězenkyň atd.).

Oborová část sbírky – Fotografická podsbírka

Počet evidenčních čísel: 3334

Archiválie: Ne

Kult. památky: Ano

Území: Drtivá většina sbírkových předmětů pochází z Lidic a blízkého okolí.

Období: Sbírkové předměty pochází převážně od roku cca 1900 do 10. 06. 1942, od roku 1942 do roku 1945 a od roku 1945 do současnosti.

Předměty:

Soubor fotografií pocházejících ze starých Lidic darovali do lidického depozitáře lidické ženy, které je získaly od svých příbuzných a známých. Tyto snímky nám přibližují život malé české obce a jejích obyvatel. Jsou zde zachyceny chvíle všední i sváteční: fotografie svatební, rodinné, církevní slavnost Božího Těla, kulturní život v obci, např. divadelní kroužek, dále sbírka dokumentuje sportovní dění v Lidicích bylo zde mužstvo fotbalistů a hokejistů, také Sbor dobrovolných hasičů a hasičský dorost. Hodně fotografií zachycuje rok na vsi, práce v hospodářství a na poli, sklizeň a mláčení obilí, a také zabijačky. Dále můžeme vidět celkové fotografie Lidic, lidického kostela, školy a také školní snímky. Soubor fotografií ničení Lidic tvoří snímky dokumentující barbarskou likvidaci obce, hořící Lidice, vypálené domy, ruiny školy a kostela, ničení hřbitova a rabování hrobů. Nacházejí se zde snímky příslušníků Schutzpolizei na dvoře zničeného Horákova statku, důstojníci Wehrmachtu u vypálené novostavby manželů Špotových. Soubor fotografií tryzny zahrnuje snímky pietních aktů z let 1945- 1990. Je možné si prohlédnout fotografie prezidenta Edvarda Beneše při projevu u hrobu lidických mužů, dále odhalení pomníčku, který lidickým mučedníkům věnovali vojáci Rudé armády plukovníka Pankova, je zde zachycena lidická žena Anna Hroníková při projevu, jak vyzývá všechny lidi dobré vůle, aby pomohli najít lidické děti. V roce 1947 na 5. výročí Lidické tragedie vítá návštěvníky pietní vzpomínky Marie Doležalová, dívka, která byla dána do německé rodiny na převychování. Soubor fotografií výstavba tvoří soutěžní plány na nové Lidice, letecké snímky, vytyčení katastru nové obce, návrhy sadu, úprava pietního území, hledání základů Horákova statku, návrh pomníku lidických dětí, brigádníci pracující na výstavbě nových domů, dokončené domy a ulice. Soubor fotografií delegace obsahují snímky významných osobností a delegací, z celého světa, které navštívily Lidice např. britská delegace „LIDICE BUDOU ŽÍT“ Barnetta Strosse, když mu bylo uděleno čestné občanství Lidic, anglická delegace s Helenou Leflerovou, mezinárodní setkání Ravensbrückých žen, atd. Soubor fotografií jiné je složen ze snímků, které jsou spjaty s Lidicemi např. Ladislav Huřík, syn Vojtěcha Huříka, který měl v Lidicích Hornickou kapelu, plot z vrátek z Lidic, Památník Lidicím ve městě Callao v Peru 1972, náměstí v Montevideu, Jarmila a Marie Štulíkoví z Ležáků, rozbořené město Oradour ve Francii, foto lebek parašutistů, poprava K. H. Franka, atd. Soubor fotografií ostatní mapuje poválečný život Lidic např. návrat lidických žen, návrat Hany Špotové, křest Jana Kučery prvního lidického dítěte, předání válečného kříže Lidicím, pohřeb A. Doležalové, M. Doležalová jako svědek při Norimberském procesu, lidické ženy a děti v Čeladné, Den dětí v Lidicích, otevření kasárny Lidice na Kladně paní Poleščukovou a paní Kohlíčkovou.

Oborová část sbírky – Archiv muzea

Území: Drtivá většina archiválií pochází z Lidic a blízkého okolí.

Období: Archiválie pochází převážně od roku 1942 do současnosti

Předměty:

1. Plakáty z protektorátu, např.:

- Vyhláška v Praze 27. 11. 1939 – 15. 3. 1939 (Protektorát Čechy a Morava)
- Nařízení v Praze 1. 8. 1939 o držení zbraní na území protektorátu
- Výstraha Ministerstva vnitra (každé poškození pokládáno za sabotáž)
- Výnos Říšského protektora v Čechách a na Moravě o vyhlášení civilního výjimečného stavu ze dne 28. 9. 1941
- Oznámení R. Heydricha o rozsudku smrti zastřelením Armádního generála J. Bílého, Divizního generála H. Vojtyně atd. 28. 9. 1941

- Českému obyvatelstvu! Dr. Emil Hácha v Praze 30. 12. 1941
- Vyhláška K. H. Franka v Praze 27. 5. 1942
- 100 000 korun odměny za dopadení Miroslava Valčíka v Praze 28. 5. 1942
- Oznámení o popravě R. Petlana 2. 11. 1942

2. Návštěvní knihy:

Od roku 1945 do 2012

3. Písemnosti, např.:

- Společnost pro obnovu Lidic
- Plány muzea Lidice
- Návštěvy, delegace Památníku Lidice
- Seznamy lidických mužů, žen a dětí
- Lidičtí hrobaři

4. Básně, např.:

- A. Mudra „Lidické růže“
- M. Uchytlová „Maminky lidické volám Vás“
- A. Kleinová „Lidické ženy žalují“
- A. Kvapilová „Ravensbrücká štědrovečerní romance“
- H. Leflerová „Lidice domov můj“

5. Skladby, texty, noty, např.:

- F. Hejbal „Lidice“
- V. Šantor „Lidická suita“
- A. Tučapský „Za Lidice“

6. Štočky, obrazy, plastiky, např.:

- Štočky plánů nových Lidic
- Obraz Lidice 1942
- Plastika M. Uchytlové – hlava lidického dítěte
- Obraz Lidice před r. 1942
- Obraz – koberec „Lidické růže“

7. Rezoluce – pozdravy z celého světa

8. Ostatní, např.:

- Dopis kuchařky z bývalé fary v Lidicích A. Škrdlové 1. 1. 1947
- Informace o Oskaru Feklovi
- Pohlednice Lidic z dob císaře Františka Josefa
- Pozvánka k slavnostnímu odevzdání rodinných domků do vlastnictví lidických žen 16. 10. 1957

Oborová část sbírky – Výtvarná podsbírka

Počet ev. čísel: 458

Archiválie: Ne

Kult. památky: Ano

Území: Sbírkové předměty jsou darované Lidicím umělci ze zemí celého světa – z Alžírů, Austrálie, Belgie, Bolívie, Brazílie, Ceylonu, tehdejšího Československa (nyní Česko a Slovensko), Egypta, Finska, Francie, Chile, Indie, Itálie, Kambodže, Kolumbie, Kypru, Litvy, Lucemburska, Maďarska, Mexika, Německa (DDR, NSR i Západní Berlín), Nizozemí, Norska, Pákistánu, Polska, Rakouska, Rumunska, Řecka, tehdejší Sjednocené arabské republiky, tehdejšího Sovětského svazu, Švédska, Uruquaye a Velké Británie.

Období: Nejstarší sbírkový předmět je z roku 1926, převážná většina děl je ze 60. – 70. let 20. stol., nové přírůstky jsou z 90. let 20. stol. až do současnosti. Lidická

sbírka vznikla na základě výzvy anglického lékaře Barnetta Strosse v roce 1966, který oslovil umělce z celého světa, aby darovali svá díla pro výtvarné muzeum v Lidicích. Sbíрка se utvářela ve 3 fázích - v období 1967 – 1969 bylo shromážděno 357 děl z celého světa, v roce 1997 shromáždil berlínský galerista René Block dalších 53 děl významných německých umělců, v poslední fázi od roku 2000 do současnosti bývá přijato do sbírky přibližně 5 – 10 děl ročně. Od roku 1967 byla díla svěřena do správy Středočeské galerie, později Českého muzea výtvarného umění v Praze, které ji v letech 1972, 1982 a 1992 prezentovalo na výstavách v Praze, Kladně i v Lidicích. V roce 2003 byla Lidická sbírka převzata do správy Památníku Lidice – Lidické galerie, kde je také od stejného roku vystavována a částečně uložena v depozitáři.

Předměty:

Charakter sbírky je značně různorodý jak z hlediska dobových výtvarných orientací, tak z hlediska zastoupených výtvarných disciplin.

Jedná se o různé umělecké předměty – obrazy – malby, oleje, kresby, grafiky, linoryty, tisky, lepty a plastiky, dřevoryty, kovoryty, fotografie, dřevořezy, objekty, tapiserie, instalace aj.

Lidickou sbírku je možno rozdělit do 3 významných částí:

Sbířka děl českých a slovenských výtvarných umělců:

vznikla v roce 1968, kdy bylo do sbírky přijato 51 děl významných českých a slovenských umělců, další díla přirůstala v průběhu let a v současnosti je doplňována z velké části díly umělců, kteří vystavují v Lidické galerii. V této části sbírky jsou zastoupeni čeští umělci Břetislav Benda, Vincenc Beneš, Cyril Bouda, František Foltýn, František Gross, Miloslav Hejný, Adolf Hoffmeister, Miloslav Holý, František Josef Jíra, Jiroudek Václav Kiml, Eva Kmentová, Pravoslav Kotík, František Mertl, V. V. Novák, Jan Smetana, Karel Souček, Karel Svolinský, Vojtěch Tittelbach, Rudolf Uher, Jitka a Květa Válový, Olbram Zoubek a další, ze slovenských umělců to je Ladislav Guderna nebo Rudolf Uher. Z posledních českých přírůstků do LS od roku 2003 jmenujme např. Karla Malicha, Jana Rabu, Luďka Tichého, Kurta Gebauera.

Sbířka děl německých umělců:

byla iniciována v roce 1967 a později znovu v roce 1996 berlínským galeristou René Blockem, v roce 2002 byla doplněna o díla umělců ze spolku Künstlergilde.

Nejvhodnějšími dominantami této části Lidické sbírky jsou díla Gerharda Richtera, Josepha Beuyse, Blinkyho Palerma, Jochena Gerze, Jorga Immendorfa, C. O. Paeffgena, Sigmara Polkeho, Rosemarie Trockel, Wolfa Vostella ad.

Díla dalších evropských i světových umělců:

tato část sbírky vznikala převážně v letech 1967 – 1969 na základě první výzvy, na kterou reagovali mnozí umělci světového významu – např. Peter Blake, Jean Effel, Renato Guttuso, Jean Lurcat, Roman Opalka, Eduard Pignon, Leopold Survage, Rufino Tamaya, Emilio Vedova, Ignacy Witz.